

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ТОШКЕНТ НАҚИҚАТИ

1928 йил 11 декабрда асос солинган

• 1996 йил 20 март, чоршанба •

№ 22 (10.797)

• Эркин нархда сотилади •

ХАЛҚИМИЗНИНГ ЙЎЛИ – МУСТАҚИЛЛИК, ОЗОДЛИК ВА ТУБ ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДИР

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИ СЕССИЯСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ассалому алайкум, азиз дўстлар!

Улуғ айём — Наврўз байрами арафасида, униш, ўсиш ва улғайиш фаслида сизларни сийҳат-саломат, бардам ва яхши кайфиятда қўриб турганимдан гоё хурсандман. Хоразм аҳлини, бутун Ўзбекистон халқини бу қутлуғ сана билан муборакбод этишга ихозат бергайсиз. Анги йилимиз эзгуликлар йили, юксалиш йили, кут-барака, фаровонлик ва тинчлик-осойишталик даври бўлсин.

Ўқунланган 1995 йил мамлакатимизнинг муштакли таракқиёти йўлида муҳим босқич бўлди. Жумладан, у Ўзбекистоннинг халқ ҳаётида муносиб ўрин олган, ишлаб қилишни маънавияти бутунлай тўхталган, халқимизнинг турмуш шароити барқарорлаша бошлаган, ҳуқуқий давлатнинг демократик тамойиллари чуқурлашган йил сифатида ёдимизда қолади.

1995 йилда ислохот жараёнлари ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларини қамраб олди, турмуш тарзини ва онгимизга чуқурроқ кириб борди. Бокимандалик кайфиятлари чекина бошлади.

Тадбиркорлик, ишбилармонлик ҳаракатлари йўлидаги тўсиқлар камайди. Давлат мулкни хусусийлаштириш, тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида дастлабки ютуқларга эришилди. Бу ҳақда яқинда Вазирлар Маҳкамасида 1995 йил якунлари ҳамда жорий йилдаги вазифаларга бағишланган мажлисда батафсил гаплашиб

олган эдик.

Юртимизда қарор топган тинчлик, барқарорлик ва фуқаролар ҳамжихатлиги республикамиз иқтисодий-сиёсий ва маънавий ҳаётидаги туб ислохотлар муваффақиятига асосий кафолот бўлди. Бу натижалар энг аввало дунёқарашимиздаги ўзгаришлар билан чамбарчас боғлиқдир. Фидоийи, меҳнаткаш, танти халқимиз мустақиллик ва мамлакатимизнинг буюк истиқболига интилиб, Ватанимиз қадру қиммати, миллатнинг шаъни эканини англаб, истеъдодини, бутун имкониятини, бутун кучини элу юрт истиқболига бахшида этмоқда.

Биз иқтисод ва маънавиятни муштарак ҳолда тасаввур эта-миз. Чунки иқтисодий таназзулга учраган ҳаётимизнинг маънавияти ҳам қашшоқлашди. Ёки аксинча, маънавий қашшоқ ҳаётимиз ҳеч қандай ислохотларга қодир бўла олмади.

Ана шу жиҳатдан қараганда, Хоразм ноёб маданияти, нафис санъат, юксак маърифат, турмушнинг доно фалсафаси ва инсонпарварлик ғоялари билан йўрилган адабиёт ва шеърят маскани, дунёвий илм ўчоқларидан бири экани қувончли ҳодиса.

Хоразм вилояти заминидан қамол топган не-не алломалар, фозилу фузалолар, мутафаккиру маърифатпарварлар Ватанимиз шон-шувратини бутун дунёга таратган. Буюк аждодларимиз ал-Беруний, ал-Хоразмий ва бошқа ўнлаб буюк инсонларнинг номлари бутун дунё халқлари учун мўътабар ва муқаддасдир.

Хоразм воҳасининг тарихий-маданий мероси бевосита Хева

шаҳри тарихи билан боғлиқдир. Хева шаҳрининг жаҳон маданияти тараққиётида тугган алоҳида ўрнини ҳисобга олган ҳолда, ЮНЕСКО бош конференциясининг 1995 йил октябрь-ноябрь ойларида Парижда бўлиб ўтган 28-сессияси Бухоро ва Хева шаҳарларининг 2500 йиллигини дунё миқёсида кенг нишонлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Ўзбекистон ҳукумати бу халқроқ ҳужжат асосида ўзини-ўзи махсус қарорини қабул қилди.

Бундан ташқари, мамлакатимизда буюк соҳибқирон Амир Темур таваллуди 660 йиллигининг кенг нишонлиниши ва 1996 йилнинг Амир Темур йили деб эълон қилиниши ҳам ўзбек маданияти, маънавияти ва тарихининг жаҳон саҳнида тугган муносиб ўрнини яққол кўрсатади.

Муҳтарам дўстлар!

Биз бугунги кунда ана шундай улуғ аждодларимиз, мамлакатимиз ва миллатимиз ифтихори бўлган ноёб қадриятларимиз билан ҳақли равишда фаришамиз. Худди ана шу қадриятлар ўтиш даврининг қийинчилиги ва мураккабликлари билан бизни асрамоқда, мадад бўлмоқда.

Айни вақтда миллатимиз, халқимиз, шу жумладан, мард ва танти хоразмликлар ҳам ўз меҳнатлари, заҳматкаш ва фидоийликлари билан она юртимизнинг ҳар томонлама равнақига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Бироқ бугун фурсатдан фойдаланиб, Хоразм халқининг оғир меҳнатини, заҳматкаш ва мислисиз бунёдкорлик фазилатларини чуқур эътироф этган ҳолда, йўл қўйилган хато ва камчиликлар, фойдаланилмаётган

имкониятлар ва ҳал этилиши зарур бўлган айрим муаммолар тўғрисида очик-ойдин гаплашиб олишимиз керак.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, вилоят аҳли бир канча ибратли ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, халқ ҳўжалиги тармоқларида мулкчиликнинг турли шакллари пайдо бўлмоқда. Кўпчилик саноат корхоналари, савдо ва маъиш хизмат кўрсатиш шох-боблари, ҳўжалиқлар давлат тасарруфидан чиқарилган. Бироқ иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, халқ ҳўжалиги тармоқларини ривожлантириш, ижтимоий масалалар, ҳўқуқни муҳофаза қилиш ва қадрлар билан ишлаш борасида катор муаммолар, хато ва камчиликлар ҳам бор.

Улар нимагадир кўринади?

Аввало, хусусийлаштириш ва кўп қиррали иқтисодий-ни ривожлантиришда юзаскичилик, унинг моҳиятига қўйиб бормаслик ҳоллари мавжуд. Вилоятнинг Дўржа шаҳри, Турган, Шовот, Урганч туманларида асосий ҳудудий дастур бўйича давлат корхоналарини хусусийлаштириш режалари бажарилмапти.

Вилоятда кўмас мулк ва қурилиш тўғалланмаган объектларни сотиш бўйича белгиланган топшириқлар ҳам бажарилмаган. 1995 йили бор-йўғи қурилиш тўғалланмаган 8 та объект сотилган, холос. Хусусийлаштиришдан тушадиган маблағларнинг ўз вақтида келиб тушмаганлиги оқибатида вилоят бизнес-фондида бор-йўғи 17 та корхонага кредит берилган.

(Давоми 2-бетда).

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ БОРИС ЕЛЬЦИН ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Борис Николаевич!

Ўзбекистон халқи Россия Федерацияси Давлат Думаси 1996 йил 15 март кўни Беловеж битимларини бекор қилиш ҳақида коммунистлар ташаббуси билан қабул қилган қарорни ташвиш билан қутиб олди.

Аслини олданда, бу қарор собиқ СССРни, коммунист мафкурани қайта тиклашга, тоталитар тузум ҳақида 1991 йилда Россия халқи томонидан ҳам, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги бошқа барча халқлар, жумладан, Ўзбекистон халқи томонидан ҳам ақоли-лик билан рад этилган эски ақидаларга қайтишга даъват этишдан бошқа нарса эмас. МДҲ муқобили йўқ ҳамжамият бўлиб, унда Россияга ҳақли равишда етакчи ўрин ажратилганига бизнинг ишончимиз қимли.

Ўзбекистон қатъий равишда мустақиллик йўлини, барча давлатлар, баринчи гада Россия билан, асрлар давомида дўстлик ва қардошлиқ ришталари билан ўзаро боғланган Россия халқи билан тенг ҳўқуқли ва ўзаро фойдали ҳамкорлик қилиш йўлини танлаб олган.

Биз Россия 1991 йилда танлаган йўл — ингиланиш, демократик ислохотлар, суверен демократик мустақил давлат қуриш йўли, бу йўл фаровонлик, улкан табиий, моддий, маънавий ва ақла-зако салоҳиятига эга бўлган халқнинг ҳаётини тўқис қилиш йўли эканига қатъий аминимиз.

Муҳтарам Борис Николаевич!

Сиз, Россиянинг Президентини ва барча демократик кўчлар, Россия жамиятини ингилани тарафдорлари қўллаб-қувватловчи тап олинган етакчиси сифатида Россияни эски, умрини яшаб бўлган тузумга қайтаришга интилаётган турли сиёсий доираларга муносиб зарба берасиз, Россия ислохотлар йўлидан дадил бораверида ва жаҳон ҳамжамиятида ўзига муносиб ўрнини эгаллайди, деб қатъий ишонамиз.

Эҳтиром билан,
Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ МАТБУОТ ХИЗМАТИНИНГ БАЁНОТИ

1996 йил 16 март кўни Хоразм вилояти халқ депутатлари кенгашининг навбатдан ташқари учинчи сессияси бўлиди. Ушбу сессияда сўзга чиққан давлатимиз бошлиғи Россия Федерацияси Давлат Думасининг 1996 йил 15 мартдаги собиқ Совет Иттифоқини тиклашга қаратилган қарорига Ўзбекистон Республикасининг муносабатини баён қилиб берди.

Президент Россиядаги ҳозир-

ги вазият бу мамлакатдаги сайловолди эҳтирослари жуда авж олган билан изоҳланишига таъкидлади. Маълумки, собиқ СССРни тугатилгани Россия Президентини Ельцин, Украинанинг собиқ Президентини Кравчук ва Беларус давлатининг собиқ бошлиғи Шушквичининг 1991 йил 8 декабрда Беловеж ўрмонида бўлиб ўтган учрашувида расмий жиҳатдан эълон қилинган эди. Ушанда улар Мустақил Давлатлар Ҳамдўстли-

ги тузилганини ҳам эълон қилдилар.

Президент Каримов Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги қарор ҳамдўстлик иштирокчилари бўлган барча давлатлар парламентлари томонидан тасдиқланганини айтиди. Россия парламенти бу қарорни 1991 йилда тасдиқлаган.

1996 йил 15 март кўни Россия Федерациясининг янги қа-

қирқ Давлат Думаси коммунист депутатларнинг ташаббуси билан Беловеж битимини бекор қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарор собиқ СССРни қайта тиклашга даъват сифатида қабул қилинмоқда.

Россия Федерацияси Давлат Думаси ўз қарорини ҳуқуқий жиҳатдан асосламоқчи бўлиб, 1991 йил 17 март кўни ўтказилган иттифок референдуми натижаларини, яъни беш йил олдинги воқеани дадил қилиб келтиради: ўшанда собиқ СССР фуқароларининг кўпчилиги иттифоқни сақлаб қолиш учун овоз берган (Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг Қарори РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ДАВЛАТ ДУМАСИНИНГ 1996 ЙИЛ 15 МАРТДАГИ ҚАРОРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

Россия Федерацияси Давлат Думасининг 1996 йил 15 мартда қабул қилган собиқ СССРни қайта тиклашга қаратилган қарори муқомамага лойиқ эмас, деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон бозор муносабатларига асосланган мустақил, демократик, ҳуқуқий давлатни ва фуқаролар жамиятини барпо этиш ҳақида му- тахкамлашдан иборат ўз йўлини, жаҳон ҳамжа- миятига қўшилиш йўлини қатъий танлаб олди.

Ўзбекистон Республикаси МДҲ ташкил этил- ганлиги қонуний ёки ноқонунлилиги юзасидан ҳам, шунингдек Евроосиё иттифоқи шаклида, федерация ёки конфедерация шаклида, гўёки Беларуссия, Қозғоғистон ва Россия имзоламоқчи бўлган ҳужжат қандай тарзда бўлишидан қатъий назар, собиқ Иттифоқни қайта тиклаш масаласи бўйича мунозарани хатто оғмоқчи ҳам эмас. Дав- латлар устидан туруви ҳар қандай тузилмалар ташкил этишни назарда тутадиган интеграция жараёни Ўзбекистон учун мақбул бўла олмади.

Олий Мажлиси Кенгаши яна бир бор таъкид- ладики, Ўзбекистон танлаб олган йўл 1991 йил

29 декабрда ўтказилган референдумдаги халқнинг ўз хоҳиш-иродасини эркин билдириши асосида қа- бул қилинган йўл бўлиб, бу референдумда сайлов- чиларнинг 98,2 фоизи «Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши томонидан эълон қилинган Ўзбеки- стон Республикасининг давлат мустақиллигини маъқуллайсизми?» деган матнни ёқлаб, овоз бер- дилар.

Айни пайтда шунинг баён қилилмагани, 1991 йил 17 март кўни собиқ СССР ҳудудига ўтказилган рефе- рендумда Ўзбекистон Республикасида халқ инкин- чи бюллетен бўйича ҳам овоз берди. Бу бюлле- тендаги матн Иттифок референдумига қўйилган ма- саланинг мазмунини амалда йўққа чиқаради. Рос- сия Федерацияси Давлат Думаси эса 1996 йил 15 мартдаги қарорини айни ана шу референдум нати- жаларига асослашга уринади. Қолаверса, Ўзбекис- тон Республикасининг мустақиллиги СССР расман барбод бўлишдан анча олдин, 1991 йил 31 авгу- стда эълон қилинган эди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси **Э. ХАЛИЛОВ.**

Тошкент шаҳри,
1996 йил 15 март.

КЕЛАВЕР, КЕЛИШИНГ КЎЗ УСТИМИЗГА

БИР ФАСЛ осмон салтанатига соҳиблик қилган булутлар ўзини ян- гиласини келди: ўрнини офтобга берди. Офтобнинг йўллари узай- ди. Тасарруфдаги еру-осмонни нур қўллабда сийлаб бошлади. Меҳ- муҳаббатдан ким эринмайди дей- сиз? Чўққилардаги қорлар сув бўл- ди, сизим-сизим оқа бошлади, қоялар- га музлар эриди. Тошлар қизгал- доқ шаклда гуллаб юборди.

Дараклар қувонч нодаларига кўртлаб бўлиб тошди, тупроқ шод- лиги майса бўлиб кўкларди. Бир фа- сл овозини инда тугган дунё бўл- булар тилида қўллаб бошлади. Наврўз бўл-она Ватан наврўзи. Наврўз бундан минг йиллар олдин ҳам қадим юртимизга шундай кел- ган. Ушанда ҳам қадимий элчи элчи элчи омон чиққан тупроқда эзу- бир умидлар билан дон сечганлар, момоларини элу юрта ободлик, омонлик, хайрли ризқ, бешиқларни- мизга гўдак, эшиқларимизга ориш- ли, номусли посбонлар тилиб дош- қозонларда сумалаклар қайнатган-

лар. Қизларимиз аргувон рангли либосларда арғимчоқлар учинган, йилитларимиз тупроқларда кўпка- ри чопилган.

Хотираларини азия тутган халқ халқинини йўқотмади. Мана яна Тағрир иноти — Озодлик шаро- фати билан халқ бўлаётимиз. Та- биат еру осмонни уйғотганига, гаф- лат тўрларидан чиқибга даъват эт- ган кўни — янги кўни — Наврўз- ни йилдан-йилга ёру юз билан қаршиқилаймиз. Бирда унга ўз байроғимиз, ўз гербимизни кўрса- қи қозларда келган азиз аждодла- римизга муҳаббатимиз билан қайта умр бердик: Баҳоуддин Нақшбидин, Аҳмад Яссавий, Соҳибқирон Амир Темур ҳазратлари, улуғ Бобур мизоддан то Усмон Носирғачи — санокларга сиймайди улар...

Ҳали юрагимизда орауларнинг таҳи бузилмай турибди. Оллоҳ на- сиб этас. Наврўзларни ўз машина- ларимиз, ўз учоқларимизда қарши- лаймиз. Хали умид овозидан ним сузлаётган дарёларимизга қуи ки- ради, мавжларимизда чағалайлар раке элади...

Ҳали ҳасталанган ерларимиз тозарлади — далаларимизда бу- дойлар шовуллайди. Худди қадим- қадимийдай шону-шавақатимиздан дориллаб, кўнгируқлар қалиб, етти иккима қаровларимиз қатнайди... Ўзгаришларда компьютерлар билан тиллашадиган ўсимир бо- лаларимиз қорачиқларидан чўт бе- рилган ишон бу. Бу ҳудудларни- ни бизга бир-бирлари билан ин- глиз, фаранг, араб, форс тилла- ридан эркин муқот қилаётган тала- ба ва талаб ёшларнинг сўзлари берди. Хотираси тирик, бугундаги собит, эртасига ишончи халққа байрамлар ярашмасми? Ярашди, албатта! Кел, келавер, Наврўз! Чўқмоқ...

ларинг қарсиллаб, тун илларини сўқсин, фалак сандиқдан юлдуз- лар, ойлار жаранглаб тўқилсин қалбимизга. Ёмгирларнинг ҳам ав- вал юрак олашимизга соқилсин. Ахир, сенинг сувларинг жонсиз вужудга ҳам ҳаёт ато этади, де- ган нақл бор-ку!

Кел, келавер, келишинг кўз устимизга!

Йиллангир бизни, оллан- тир, гўлгун қонимиз, ҳечамизга рангларнинг урнашсин!

Бизни ўзинга қўш, Наврўз! Биз Сенинг-Уйғонинг фаслининг бир қисмига айланайлик!

Келавер, қадиминг қутлуғдир, Наврўз,

Келавер, нурларинг утулуғдир, Наврўз,

Қорларда қўнмаган излар, қуярсин,

Юракда илинган сўзлар, қуярсин.

Табиат уйғонди, фикр уйғонсин,

Жасрат уйғонсин, меҳр уйғонсин!

Қўтиббеко РАҲИМБЕКОВА, шонро.

НОН ИСИН НАВОСИ

Уш ислари гул баридин тўқилган эл қанотида,
Хуш насим хуш наво бермис андалайлар баётида,
Қалдирчоқлар қалқиб кетар висол тунчасида ёдига,
Турлар тиллашадиган келар Наврўз, келар Наврўз,
Ошиқ булбуз олаптида келар Наврўз, келар Наврўз!

Миллазарга элориниб еллар тоғлар қўзғолди,
Аё дўстлар шайбон тўмар болалар дўдодиди,
Нон исин навои келар ушан бўғий уюлидан,
Бойбечалар саёботида келар Наврўз, келар Наврўз,
Қўнларининг қанотида келар Наврўз, келар Наврўз!

Қозонларини қўзғолди сумалакнинг саёблари,
Қалдирчоқлар тўмар чак-чак молларининг дуалари,
Ўз исига сармист баҳор тоғини саёблари,

Сумалакнинг шифосида келар Наврўз, келар Наврўз,
Мажнунотининг шифосида келар Наврўз, келар Наврўз!

Момо ерга меҳр ёғар туялорларини тўғиди,
Қўшининг қовқил қўнса азиям тоғлар тарафиди,
Усманни ўқсатган қили ўқсам келар қаболдиди,
Қўнган қўнла шифосида келар Наврўз, келар Наврўз,
Чўққиларининг саёбосида келар Наврўз, келар Наврўз!

Муҳаббат аҳлини ёрб қўнса ўн ёнар юз-юз,
Бир майсадек уйғонса дил сўнса ўн ёнар юз-юз,
Маҳмуд отлақ ошқ келар ишда ўн ёнар юз-юз,
Тағрирнинг хуш дўсида келар Наврўз, келар Наврўз,
Варо аҳли навоида келар Наврўз, келар Наврўз!

Маҳмуд ТОНРОВ.

ХАЛҚИМИЗНИНГ ЙЎЛИ — МУСТАҚИЛЛИК, ОЗОДЛИК ВА ТУБ ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДИР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Кичик ва хусусий корхоналар ташкил этиш бозор иқтисодийнинг асосидир. Биз ана шундай кичик, аммо самарали соҳани ривожлантирмас эканмиз, кузлаган мақсадимизга етиш қийинлашади.

Хоразм — азалдан тадбиркорлар, ишбилармонлар юрти. Бироқ кейинги йилларда бу ерда оқша юз бермоқда. Биз мустақилликнинг дастлабки йилларида бу ерга келиб, 1992 йилдаёқ қурилган дўкон расталари, тадбиркорлар ишини қўриб, бутун мамлакатга ўрнак қилиб қўрсатган эдик.

Афсуски, ўтган уч йил давомида иш суръати жуда сустлашиб кетди. Айниқса, виллоятнинг Хазорасп, Хонка, Шовот, Янгибозор туманларида аҳвол ачинарли, виллоят, шаҳар, туман ҳокимликлари, давлат мулкчини бошқариш ва тадбиркорлиқни қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ бизнес-фонд, банк бўлиmlари тўмонидан етарли эътибор таъмин бўлмади қўрсатилмаганлиги натижасида 1995 йилда виллоятда рўйқатдан ўтказилган жами корхоналардан 2700 та яқини икки ҳар уч корхонадан бири фаолият қўрсатмаган.

Ургач шаҳрида кичик, хусусий ва бошқа корхоналарнинг дебиторлик ва кредиторлик қарзлари, соода пуллари, уларнинг ўқинирилши ва бошқа ишлари ўрганилмасдан, «фаолият қўрсатмаган» деган асосда давлат ресурслардан тушуриш тўғрисида ноқонуний қарорлар қабул қилинган.

Кичик, ўрта ва хусусий корхоналарни ташкил этишда бирқаламлик қўзғатилмади. Улар ўз «низоамлари» қўзда тутилган **халқ истеъмолчи моллари ишлаб чиқариш ўрнига кўпроқ олд-сотди, воситачилик билан шугулланишдан нарига ўтмаёттир.**

Ўрта, кичик ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш, кишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини яхшилаш асосидангина иқтисодиётимизнинг барқарор тараққиётига эришилмиз, халқимизнинг фаровон ҳаётини таъминлашимиз мумкин. Бу ҳақда халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё виллоятлари Кенгашилари сессияларида ҳамда мамлакат Олий Мажлисининг туртинчи сессиясида айтиб ўтилди.

Бу ерда яна бир бор таъкидлаш керак: **саноатни кишлоқ жойларга олиб бориш, уни кенг ривожлантириш, янги кичик ва ўрта корхоналарни қуриш ва қўшимча иш жойларини яратиш билан чекка жойларда яшаётган аҳолини ишлаб чиқаришга жалб этиш керак.** Аҳоли ўсишини ҳисобга олсак (виллоятда бу кўрсаткич 3 фоизни ташкил этади) бу тадбир нақадар муҳим ва долзарб эканини англаш қийин эмас.

Кишлоқ ҳўжалиги махсулотларини қайта ишлаш соҳасида янги технологиялар билан жиҳозланган қўшма корхоналарни ташкил этиш ва чет эл инвестицияларини жалб этиш иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Мажбур қўшма корхоналарнинг самарадорлиги паст. Хатто уларнинг ундан ички қисми ўз фаолиятини турли сабаблар билан тўхтатиб қўйган.

Ургач шаҳридаги Узбекисоннинг Жанубий Корей «Савдо ую» Кўшқўйир тузманидаги «Дийр», Дружба шаҳридаги «Питнак» ўзбек-турк қўшма корхоналари икки йилдан бугун ишламаяпти.

Бунинг сабаби нимада? Нега хорижликлар катта умид билан келишди-ю, кўп ўтмай ноумид бўлиб қайтиб кетишди? Улар ё турли расмийчилик, турарчилик тўсиқларига, ё таъминотлик иллатларига учрамоқдалар. Айрим раҳбарлар ўзларининг шахсий нуқсонлари билан халқ ризқини кесмоқдалар.

Бугунги кунда Хоразм вилоятда 40 мингдан зиёд фойдалан мекхат билан банд бўлмаган киши бор. Энди бунга қишлоқ ҳўжалигини озод қилинганлиги ҳақида ишчи қулачиларни қўшиш. 1995 йилда мекхат бўлимларига 13672 киши мурожаат қилган, 9734 киши иш билан таъминланган.

Адолат нуктаи назаридан айтиш лозим:

Кейинги йилларда Хоразмда саноатнинг ривожланиши қўзғатилмоқда. 1995 йилда виллоят саноат корхоналари томонидан 1994 йилга нисбатан махсулот ишлаб чиқариш 29 фоиз қўлайтирилди. Умумий саноат махсулотининг асосий қисми давлат тасарруфидан бўлмаган корхоналарда ишлаб чиқарилган. Бироқ, бу умумий қўрсаткичнинг оқсидада халқ энтимани муаммолар мавжуд.

Виллоятда саноат махсулотларини ишлаб чиқаришда барқарорлик мавжуд эмас. Қўлчил саноат корхоналарида махсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг камайишига йўл қўйилмоқда. Баъзилари эса ўз фаолиятини тўхтатиб қўймоқда.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилга нисбатан ўсганлигига қарамай, зарур озиқ-овқат махсулотларидан гўшт, нон ва қондир, ун ва макарон махсулотларини ишлаб

чиқариш ҳажмининг камайганлиги бизни таъвишлантирмоқда.

Умуман, виллоятдаги 12 туман ва шаҳардан 8 тасида, жумладан, Хева шаҳри, Ургач, Қўшқўйир, Хазорасп туманларида саноат махсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми камайиб турибди.

Виллоятдаги энг катта саноат корхоналари ҳисобланган «Хева гилами» хиссдорлик жамияти 1995 йилда 1994 йилга нисбатан 28 фоиз, Ургач шаҳридаги «Ширин» хиссдорлик жамиятида эса 56 фоиз махсулот ҳам ишлаб чиқарилганлиги қандай тушуниш мумкин?

Капитал қурилиш соҳасидаги сансалорлик, айниқса, боқимандалик кайфияти виллоятда сурункали касалликка айланган. Маҳаллий раҳбариятнинг эътиборсизлиги ва лойқадлиги натижасида қурилиш ни маблаг билан таъминлашда турли молиявий маблағларни қидириб топиш иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Республика бўйича капитал маблағларининг 67 фоизи ишлаб чиқариш объектилари қурилишига ва халқ ҳўжалиги тизимини таъминлаштиришга йўналтирилган бўлса, Хоразм виллоятда эса шу мақсадларга жами маблағларнинг 49 фоизи ажратилган.

Мамлакатимиз олдида янги технологияларни яратиш, маънавий ва ҳиссийий эскирган ускуналарни жаҳон стандартларига мос дастгоҳлар билан алмаштириш вазифаси турибди. Шунга асосан янги ускуналар сотиб олиш ва ўрнатишга аталган капитал маблағлар ҳажми кескин оширилмоқда.

1995 йилда шу мақсадлар учун республика бўйича жами маблағларнинг 30 фоиздан қўпроғи ажратилган ҳолда, бу кўрсаткич Хоразмда атиги 8 фоизини ташкил этади.

Виллоят раҳбарияти капитал қурилиш виллоятнинг ўз қучи ва имкониятларидан фойдаланиб пул билан таъминлашда оқсаб қолаяпти.

Шу ҳолда ажратилган капитал маблағларини ўзлаштирмасликни чидаб бўлмайдиган бир ҳол деб ҳисоблайман. Масалан, Тўғмуш-Ургач сув қўйиш қурилишига ажратилган маблағнинг атиги 39 фоизи ўзлаштирилганлиги кечирилмас ҳолдир.

Виллоятга чет эл инвестицияларини жалб этиш масалалари билан деярли ҳеч қим шугулланмаяпти. 1994 йилда 796 минг сўмлик чет эл инвестицияси ўзлаштирилган бўлса, 1995 йили бу кўрсаткич 128 минг сўмни ташкил этди.

Бозор муносабатлари ривожланган бир даврда алоҳида эътибор берилиши лозим бўлган талаблар бор. Булар, аввало, **махсулот сифатини ошириш, рақобатга чидамли махсулот ишлаб чиқариш, нархнин камайтириш, истеъмолчиларнинг талаб-истакларини ўрганиш, улар билан бевосита алоқалар боғлашдир.**

Мана шу масалаларга етарли эътибор берилмаганлиги оқибатида саноат корхоналари оғирларидан қарийб 3 миллиард сўмлик тайёр махсулот сотилмасдан турибди. Бу нима деган гап?

Республикадаги бозор муносабатлари ривожланиши баробарида **мулкчиликнинг турли шакллари** вуқудга келмоқда. Бу тадбирларни амалга оширишимиздан асосий мақсад — мамлакатимизда мулкдорлар сифатини кенгайтириш. Чунки мулк эгаси ҳеч қачон қўлимдаги мулкка ҳиёнат қилмайди, авайлайдди, уни ўз моддий фаровонлигининг манбаи деб билади.

Жойларда тушунириш ишлари олдиди бормиланти. Ақиддорлар ўз улушларининг ҳолати ҳақида турли тушунучага, ўз пайларига мувофиқ олишлари лозим бўлган дивидендлар микдори тўғрисида етарли маълумотга эга эмас.

Умуман олганда, 1995 йил якунига қўша яқин сотган корхоналарнинг 30 фоизидан ортигидан ақидларини тушуниш тўғрисида етарли маълумотга эга эмас.

Умуман олганда, 1995 йил якунига қўша яқин сотган корхоналарнинг 30 фоизидан ортигидан ақидларини тушуниш тўғрисида етарли маълумотга эга эмас.

Бундай ноқуш аҳволни қандай изохлаш мумкин? Бу аҳоли ўртасида **қимматбаҳо қозғоғларга** бўлган ишончнинг йўқотиш эмасми? Бу бутун иқтисодий ислохотларимиз оғирлигини, самарасини ҳам наътиядирлигини, айна пайда кечириб бўлмайдиган ҳол-ку?

Банклар, солиқ идоралари ва ҳокимиятнинг таъсирчан қоралар қўрмаганлиги, истеъмол моллари ишлаб чиқариш, пўлик хизмат қўрсатиш турларини қўлайтиришга эътиборсизлик билан қараётганликлари натижасида виллоятда **пул эмиссияси** ортиб бормоқда. Йил якунига қўра виллоятда эмиссия микдори 64 фоизга етди. Бу режалаштирилган микдорга нисбатан 42 фоиз кўп демаскидир.

Богот, Янгибозор, Қўшқўйир туманлари ҳокимликларининг бу соҳадаги фаолиятини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди.

Келинг, яхшиши рақамларга мурожаат қилайлик.

Эмиссия микдори 80,177,6 фоизни, Янгибозорда 80,1 фоизни, Қўшқўйирда 85,5 фоизни ташкил этади. Ана энди мажбур туманлар ҳокимлари ўз фаолиятларига ўзлари баҳо беришсин.

1995 йил якунига бўйича виллоятда чикана савдо бозороти 1994 йилга нисбатан 88,5 фоизни ташкил этган, Дружба шаҳри, Хева, Бо-

гот туманларида эса қарийб икки баравар камайиб кетган.

Мен Олий Мажлис сессиясида қишлоқ аҳолиси учун маиший хизмат шўхобчаларини кенгайтириш масаласига алоҳида тўхтаган эдим. Бу жуда муҳим масала. Бу турмуш тарзини, маданий савиямизни белгилайдиган ҳодиса. Бироқ, **виллоятда маиший хизмат шўхобчалари** аҳоли эътиҳига нисбатан 2-4 баробар кам ташкил этилган.

Виллоятда аҳолига пуллик хизмат қўрсатиш ҳам қоникарсиз аҳволда. Ўтган йили аҳолига жами 530 миллион сўмлик хизмат қўрсатилган, бу кўрсаткич 1994 йилга нисбатан таққосланган нарҳда 52 фоизни ташкил этади. Жон бошига маиший хизмат қўрсатиш виллоят бўйича бор-йўғи 70 сўмга тушиб кетмоқда.

Виллоятдаги **124 та ҳаммомдан 43 таси ишламаяпти.** 13 мингдан ортиқ аҳоли ашайдиган Қўшқўйир туманидаги Олтибўй Қурбонов номи жамоа ҳўжалиги ҳудудиди битта ҳаммом бор, у ҳам ишламай турибди. Бундай мисолларни бошқа туманлардан ҳам келтириш мумкин.

Хурматли депутатлар! Диктантининг бир далилига тортиқчилик. **16-асрда, Хожикхон замонида Хева хонлигига жами 800 минг, Хева шахрининг ўзиди эса 18-20 минг одам яшаган.**

Уша замонида Хева шаҳрида 3 та катта очиб бозор, 1 та тим, яъни ёнқ бозор, 15 та бозорча, 3 та катта ҳаммом, яна йигирма масжид-мадрасанинг ҳар бирида тўла жиҳозланган ҳаммом мавжуд бўлган, яъни жами 23 та ҳаммом хизмат қилган. Хоразмнинг кунда 52 минг одам яшаётган Хева шаҳрида ҳаммаси бўлиб 4 та ҳаммом, битта бозор ишлаб турибди, холос.

Буни қандай тушуниш мумкин? Аҳоли соми ўсган, дунёқарашимиз ўзгарган, турмуш тарзинимиз жаҳон андозаларига мослаштирилган бир пайтимизда бу аҳволни қандай баҳолаш мумкин?

Маиший хизмат соҳасини ривожлантириш виллоят, туман, ҳўжалиқ раҳбарларининг зиммасига юқлатилган. Ҳар бир раҳбар ўз ташкилати ҳудудиди аҳоли учун қўлай яшаш шaroитини яратиш учун жавабгар, Бунга тин олмайдиган ёки тушунайдиган кишининг раҳбар бўлиб ишлашга маънавий ҳаққи йўқ.

Хурматли дўстлар! 1995 йилда виллоят меҳнаткашлари деҳқончиликда юқори ҳосилдорликка эришилди, чорва махсулдорлигини ошириш ва аҳолининг бу махсулотларга бўлган эътиҳларини тўлароқ қондириш борасида фидокорона меҳнат қилдилар. Давлатга пахта сотиш режаси барча туманларда ошириб бажарилди.

Кези келганда ана шунчи алоҳида таъкидлашим керакки, биз деҳқончиликда туз ўзгаришлар ёшашимиз даркор. Бу ҳақда яқинда Вазирил Маҳкамаси йиғилишида ҳам гапирган эдим. Энди мамлакат турли минтақалари табиий ва иқлим шaroитидан келиб чиқиб, меҳнат сарфи ва унинг қийматини белгилаш тизимини яратишимиз керак.

Ер шaroити ўта ёмон бўлган зоналарни аниқлаш, мажбур зоналардаги ҳўжалиқларга ёрдам бериш тизимини ишлаб чиқишимиз даркор. Деҳқончиликда эскилик сарфити сифатида ҳозирчага мавжуд бўлган «тенглик» ижтимоий ва иқтисодий адолат таъминларини қўпроқ равишда бузишдан бошқа ҳеч нарса эмас. Энди бунга чек қўйиш керак. Ана шунда деҳқонларнинг моддий манфаатдорлиги, ислохотларнинг мазмун-моҳияти ошади!

Шу ерда яна бир масала ҳусусида гапириб ўтишни лозим топанман. Биз умуман деҳқон, деҳқончилик ва ерга бўлган муносабатимизни ўзгариштиришимиз керак. Илгариги жамоачилик, умумий манфаатдорлик кайфиятидан тезроқ қўтилиб, ҳар қачон ер ризқи рўзимиз манбаи эканлигини, ундан шахсий манфаатдор бўлаётганимизни чўқур англамоғимиз даркор.

Биз ерга қанчалек бағриш, саволати бўлсак, ер ҳам бизга шунчалик савоҳат қўрсатади. Зотан, азалдан шарҳда яхшиликка яхшилик билан, савоҳатга савоҳат билан жавоб бериш элнинг ҳақ, эрининг ҳам, ерининг ҳам удуми бўлган! Келинг, энди аждодларга муносиб бўлиб, қўлга аъналарини бойлайлик!

Кишлоқ ҳўжалигида иқтисодий ислохотларни амалга ошириш натижасида мулк ҳақийқий эгаси қўлига ўтиб, мулк-қўл махсулот етиштириш учун қўлай шарт-шaroитлар яратилмоқда. Ҳўқумат қарорлари асосида виллоятда 40 дан зиёд давлат ҳўжаликлари мулкчиликнинг нодавлат шаклларида ва 110 та чорвачилик фермалари хиссдорлик жамиятларига айлантирилди. Йили пайтда 878 деҳқон (фермер) ҳўжаликлари фаолият қўрсатмоқда.

Бироқ, бу кишлоқ ҳўжалик махсулотлари етиштиришда қўзланган натижани беримаяпти. Ҳусусан, ўтган йили галла етиштириш бўйича топириқлар барбод бўлди. Режалаштирилган 55 минг тонна урғига зўрға 38 минг тонна бўлди етиштирилди.

Республикада аҳолиси учун зарур бўлган шoли етиштириш ва давлатга сотиш режасини бирорта ҳам туман уқудлай олмади. Дон ва шoли ҳосилдорлиги Ургач, Хазорасп туманларида 5, Хонкада 10, Хева, Янгибозор, Шовот туманларида 4—8 центнерга камайиб кетди.

Виллоятда бу кўрсаткич асосан

ердан унумли фойдаланмаслик, илғор тажрибаларга сунмаслик, лoқайдлик ва меҳнатга муносабатинг бўшашганлиги, раҳбар кадрларнинг эса жавобгарлик ҳисси камийганлиги оқибатида рўй бермоқда.

Ҳокимликлар ва мутасадди ташкилотларнинг **ҳўсдорлик жамиятларига айлантирилган чорвачилик фермалари фаолиятини ташкил этиш** борасида жиҳдий хато-ларга йўл қўйганга тўғайли моллар сонини 14,4 минг бош камайган. Бу ҳўжалиқларда сўт, гўшт етиштириш ва сотиш эса 1995 йилда аввалги йилга нисбатан пасайтириб юборилган. Ҳар юз бош ситгирдан буюк оқиб 6 тага камайган.

Виллоятда фермер ҳўжаликлари сонининг ўсишига қарамадан, уларнинг улуши кишлоқ ҳўжалигига да ишлаб чиқарилган умумий махсулот ҳажмида сезиларсиз бўлмоқда.

Энди биз кишлоқ жойларда пайчиликни, **ҳўжалик аъзоларининг умумий мулкдаги улушига қараб ҳақ олиш тизимини ривожлантиришимиз**, ҳўжалиқлар раванқини таъминлашнинг турли шакллари билан фойдаланишни йўлга қўйишимиз даркор. Умуман биз кишлоқ ҳўжалигига энг замонавий, энг халқчил ва тўғридан-тўғри ишлаб чиқарувчининг манфаатига мос келадиган усулларни эгаллашимиз лозим.

Шу ерда бир амалий тақдирини яна таққосламоқчиман. Қани, ораларингизда билимдон, мард ҳокимлар бўлса, уларнинг ҳар бири битта ёки иккита ҳўжаликни пай услуби ўқатиш, бу янги услубнинг, самарасини амалда исботлаш учун майдонга чиқсин!

Ҳар бир ҳоким белни маҳкам боғлаб, ишга ижодий ёндашиб, янги услуби амалга оширишда яхши тажриба орттириб, ўзининг энг оқил ва тадбиркор раҳбар эканини бутун мамлакатга, халқимизга намоён қилсин.

Хурматли депутатлар! Фўқароларнинг соғлигини сақлаш ва мустаҳкамлаш нафақат тибби, балки ижтимоий, сиёсий муаммо ҳамдир. Маълумки, ҳукумат мамлакатда **физкультура ва спортни таъминлаштириш**, айниқса, энг оммавий спорт тури бўлган футболни ривожлантириш тўғрисида алоҳида қарор қабул қилди.

Энди биз футболчиларнинг янги авлодини тайёрлашимиз ва тарбиялашимиз лозим. Ватанимиз спортининг халқаро нуфузини ошириш борасида кўп ишлашимиз лозим.

Спортнинг халқаро нуфузи деярли аслади нима ўзи? Спортнинг дунёга машҳур бўлса, демек, халқимизнинг ўзи ҳам барча мамлакатларга машҳур бўлади, нуфузи ошадиган, жаҳон ахли кўнглида қизиб ва ҳавас уютади.

Шу ўринда ўтган йили Хитойга қилган сафаримизни яна бир марта эслаб ўтмоқчиман. Расмий сафар арафасида миллий футбол қўли маънавис хитойлик раҳбарларини олди, Осиё чемпиони бўлган эдилар. Сафар чоғида бизнинг делегациямизни хитойликларга таништиришга эътиҳ турилган йўқ. Қаерга бормайлик, — ҳўқумат қам бўлибди тартиб, оддий фирмалар жамоасига қодир, — ҳамма-ҳаммаси бизнинг футболчиларимиз ютуғини албатта эслатиб ўтишди.

Сиз энди бир тасаввур этинг. Хитойда салкам бир миллилард икки юз миллион одам яшайди. Биргина футбол ўйини тўғайли бизнинг ҳў махсулоти билан таъминланган дунё аҳолисининг бешдан бир қисmini таниди, билди, бизга ҳавас қилди!

Биз жон қуйдириб, дийрэмизда спортни раванқ топтиришга шунчалик катта эътибор бериётганимизнинг боиси ҳам ана шунда. Яна таққор айтман: спорт тўғрисидаи соғлом авлодлар вуқудга келадиган мамлакат шўхрати жумлан жаҳонга тарқалади.

Ўтган йили Ургачнинг «Динамо» жамоаси оғли лига таркибига кирди. Бу сўзсиз катта муваффақият. Бироқ бу виллоят спортида муаммо йўқ, деган гап эмас. Биз мамлакатнинг бу бир туманида қандидир тур бўйича қўлимиз бўлишини ҳоҳлашимиз.

Яна бир ойдан кейин катта муносабатларни бошлаймиз. Ана шу спорт кўнглида барча туман ва шаҳарлар вакиллари иштирок этишмоқда. Бу олис истибқолини қўзланган Узбекистоннинг буюк келажига яратиш йўлидаги амалий иш. Халқ соғлигини, фўқаролар саломатлигини мустаҳкамлаш энг асосий вазифалардан биридир. Биз ҳеч қачон тақдирга ҳеч қачон бефарқ бўлмаганимиз керак.

Республикада **ёш авлод саломатлигини ҳақида қайғуриш** давлат сибсатига айланди. Бу мамлакатда ва ҳар биримиздан оналар ва болалар саломатлиги ҳақида кўпроқ ўйлашни, кўпроқ ишлашни тақозо этади. Шу босидан ҳам оналар ва болаларга қўрсатиладиган тиббий хизмат сифатини бўйича топириқлар барбод бўлди. Режалаштирилган 55 минг тонна урғига зўрға 38 минг тонна бўлди етиштирилди.

Республикада аҳолиси учун зарур бўлган шoли етиштириш ва давлатга сотиш режасини бирорта ҳам туман уқудлай олмади. Дон ва шoли ҳосилдорлиги Ургач, Хазорасп туманларида 5, Хонкада 10, Хева, Янгибозор, Шовот туманларида 4—8 центнерга камайиб кетди.

Виллоятда бу кўрсаткич асосан

Касалхоналар ва поликлиникаларни тиббиёт техникаси билан таъминлаш ҳам қоникарсиз аҳволда. Мажбур диагностика аппаратлари эскириб, яроқсиз аҳволга келган. Виллоят соғлиқни сақлаш тизимида кейинги 5 йил ичида бирорта ҳам санитар машинаси олинмади.

Айтилган-чи, юқорида келтирилган фактлар экологик жиҳатдан нийҳатда қийин минтақада жойлашган виллоят учун тўғри келадими? Бунинг учун қим жавоб бериши керак? Маҳаллий раҳбар ташкилотлар нима билан шугулланаяпти?

Энди бу соҳани ривожлантириш учун барча шаҳар ва туман ҳокимлари, соғлиқни сақлаш тизимига ишлатган мутасадди раҳбарлар ва мутахассислар ҳалқ саломатлиги ҳақида жиҳдий ҳол қўришилари лозим.

Давлатимизнинг энг муҳим вазифаларидан бири, бу — маънавий жиҳатдан барқамол инсонни тарбиялаш, таълим ва маориф тизимини таъминлаштириш, миллий ўғонлиқ ғояси асосида маънавий ва руҳий жиҳатдан янги авлодини воғга етказишдир.

Биз ёш авлодини болалар боғчасига қатнаётган даврдан бошлаб халқимизнинг асрлар давомида шаклланган шарқ педагогикаси, умум-бағлиқ қадриятлар асосида тарбиялашимиз лозим. Бозор муносабатларига ўтиш даврда талабларга иқтисодий билимларини, маркетинг, менежмент, бизнес соҳасида, бизнинг иқтисодий ривожланишимизда бу тушунчаларнинг муҳим беришимиз мақсадга мувофиқдир. Уларга чет тилларни муҳкам билиб олишлари, унда эриш муюлот қилишлари учун барча шарт-шaroитларни яратиб беришимиз керак. Бу бизнинг жаҳон миқёсига чиқишимизда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Хозирги кунда **халқ таълими тизимини** қандай ишлар амалга оширилмоқда? Тўғрисики айтиш керак, халқ таълими муассасалари ўз ишини янгича шaroитларда нийҳатда секинлик билан қайта қурмоқда. Бу бевосита Хоразм виллоятини халқ таълими раҳбарларига ҳам тегишли.

1994-95 ўқув йилида виллоятда олий ва ўрта махсус ўқув юрталарни таъминлаган мутахассисларнинг ҳар беш нафаридан бир нафари ханузгача иш жойларига етиб келгани йўқ.

Ваҳоланки, хозирги кунда умумтаълим мактабларида 780 нафар ўқитувчи етишмади. Математика, информатика, ўзбек тили, физика, химия, тарих фанлари ўқитувчиларига эътиҳ нийҳатда катта.

Виллоят бўйича болаларни боғчаларга жалб этиш 20 фоизни ташкил этади. Бу кўрсаткич 1991 йилга нисбатан 12 фоизга ўзгариб, Хоразмнинг кўрсата билмасликлари, ношудлик ва ўқувсизликдан бошқа ҳеч нарса эмас.

Албатта, бу борада анча-мунча иш қилинди. Жумладан, республикада содир этилаётган жиноятлар йилдан-йилга камайиб бормоқда. Таққослаш учун олганимизда, ҳар 10 минг аҳолига тўғри келадиган жиноятлар Россияда 184 та, Қозоғистонда 98 та бўлса, Узбекистонда 30 тани ташкил этади. Х

ХАЛҚИМИЗНИНГ ЙЎЛИ — МУСТАҚИЛЛИК, ОЗОДЛИК ВА ТУБ ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДИР

(Давоми. Боши 1,2-бетларда).

пишмиш зарур. Иккинчи шўқ, муаммоларни аниқлаб олиб, ундан кейин вилот-даги мавжуд имкониятларни, агар вилотнинг ўз кучи етмас, унда бутун мамлакатда мавжуд саноатчи-чи, имкониятлар ва ресурсларни, Хоразмдаги муаммоларни еншига, Хоразмлик инсонларнинг оғирини енгил қилишга сафарбар этишимиз даркор.

Қандай масалалар ҳақида биринчи навбатда қараш керак?

Биринчи навбатда Хоразмда ер муаммоси оқилона енчи лозим.

Бу масаланинг бир неча қирраси бор. Ҳаммамиз яхши биламиз: Хоразм вилотида ҳар бир қарин ер олтин билан тенг. Бу ернинг унумдорлигини ошириш, унинг иелоратив ҳолатини яхшилаш, ҳосилдор ерларнинг оборотдан чиқиб кетишига чек қўйиш, керак бўлса, барча имкониятларни ишга солиб янги ерларни ўзлаштириш — Хоразм учун энг долзарб вазифа.

Агар шу вазифани ундаласак — марра бизники, Хоразмлик инсонларга деҳқончилик борасида тенг келадиган кишиларни топиш кийин. Ишнинг кўзини билладиган, тупроққа бир қарашда бўлакақ ҳосилнинг чўзини аниқлаб берадиган миқдор деҳқонлар мана шу заминда яшайди.

Мен Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мажлисда ер бонитет баллари асосида мамлакатимизда ер кадастрини тузишга ва шу кадастрга биноан деҳқонларимизнинг меҳнатига ҳақ тўлашни талаб қилганимдан ҳабадорсизлар.

Орол фобаси қўшни Қорақалпоғистон билан Хоразм воҳасига, унинг иқлими-табиғати ҳам тасири жуда салбий бўлаётганини ҳаммамиз яхши биламиз. Бу фобанинг энг ёмони, энг оғир тасири бу заминда яшаётган одамзотнинг соғлиғи-саломатлигига бўлса, шу қаторда деҳқон тақдирига тўшаётган оғирлигини ўйлаб бўлмас. Ҳақнинг бир миқсо: **Хоразм деҳқонлари ҳар йили 15 миллион тонна тўзани даладан ювиб чиқаради!**

Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилотлари гектарига 25-28 центнердан ҳосил кўтарадиган бўлса, Хоразм вилоти йилига ернинг шўрири 3-4 марта ювиб, 30-35 центнердан ҳосил олади. Буни ким ҳисоблайди, буни ким қадрлайди?

Бундай ҳолини нафақат пахтачиликда, балки галларчилик, сабзавотчилик ва деҳқончиликнинг бошқа тармақларида ҳам кўриш мумкин. Бугунги муаммоларнинг энг муҳими — Хоразмда янги ерларни ўзлаштириш ва ер унумдорлигини сақлашдир.

Муҳтарам дўстлар, агар биз Хоразм воҳасида янги ерларни ўзлаштириш имконини топсак, унда миңлаб одамлар ишли бўлади.

Иккинчи масала биринчиси билан чамбарчас боғлиқ. Хоразмдаги энг йирик муаммо — сув муаммоси. Деҳқончилик сув билан тирик. Бу ҳақиқатни сизлар мендан ҳам яхшироқ биласизлар.

Ер суғориладиган сув ҳам, ичимлик суви ҳам Хоразмда бирдай муаммо. Хоразм далаида келадиган сув, аввало, 1 миллион гектар ернинг шўрини, дренаж оқизиларини ўзидан жамлаб, кейин бу ерга келади. Хоразм далаида келадиган сув аввал 5-6 миллион одам яшайдиган вилотлардан ўтиб келади.

Айниқса, ичимлик сувининг ҳар томончи бу ерда жуда қиммат. Туя-мўйин-ўрган сув кузурининг иккинчи навбатини теорик тўғатиш керак. Одамларнинг ақтёвжичи, соғлиғини химоялаш мақсадида Хоразмда шунча идишда ичимлик сув чиқаришдан завод қуриш қўлимиздан келмайдими? 3-4 миллион доллар тоғиб, Америкадан ёки Европадан энг замонавий технологияга асосланган завод олиб келишни ҳукумат зиммасига юзаш керак.

Токи тоза ва ширин сув ҳар бир кишлоққа, ҳар бир хонадонга кириб бориши. Бу айниқса ёшлар учун, болалар учун керак. Хоразмда сариқ касали кун. Мен буни жуда яхши

билиман. Бир вақтлар мен ўзим ҳам шу дардга чалиниб, Украинанинг Трускавец деган жойига бориб дароланардим. У ерда кимни кўп учратиш мумкин? Хоразмдан ўз дардига даво қидириб борган инсонларни.

Бирор юқумли касаллик кўпайса, биринчи навбатда тиббиёт ходимларини айблаймиз. Лекин айб асли бечора медалиларда ҳам эмас, балки сувининг ва табиғатнинг тоза эмаслигида. Ичимлик суви масаласини ҳал этиш билан биз энг катта ижтимоий муаммони ҳрм ҳал этамиз. Бу шунчаки қуруқ ваъда эмас, насиб этса, бир-икки йил ичида амалга ошадиган иш.

Учинчи масала — Хоразмда коммуниқатини ривожлантириш, темирйўл, автомобил йўли, телекоммуникация, замонавий алоқа қанчалар тез ривожланса, Хоразм вилотининг раванки ҳам шунчалар тезлашади. Бошқа вилотлар билан, мамлакат маркази билан, қўшни давлатлар билан алоқаси янада яхшиланади.

Тўртинчи масаланинг бир қисмини олдинроқ ҳам айтиб ўтдим. Айбга бўйромайсизлар, дўст ақитиб гапирин, душман қўлириб гапирин: сизларда эски замондан қолган «ги-гантомания» касали бор. Ҳаддан ташқари катта қорхоналарни қуришга, шу билан ўзинингизни кўрсатишга ҳаракат қиласизлар.

Мен неча йилдирки, кичик, ихчам қорхоналар қуришлар деб гапирман. Мана, биргина Хевангнинг ўзини олиб қарайлик. Хева фақат меъморий обидлар билан эмас, балки қосилари санъати билан ҳам дунёга дор таратган эди.

Нега Хеванда, бошқа шаҳарларда, шаҳар атрофидagi қишлоқларда қасаначиликни ташкил қилиб бўлмайдими? Шу ҳақонда уйда ўтирган қанчадан-қанча опа-сингилларимизни иш билан таъминлаш мумкин-ку?

Турли касблар — қўлоллар, тунуқчилар, пичоқчилар, қадокчилар, дўппидўзалар, телпақдўзалар ва ҳоказо касбларни қайта тиқтириб, неча миңлаб одамларни иш билан, болаларни эса мол билан тўлдириб бўлмайдими?

Бўлади. Бунинг учун кунт керак, ҳафсала керак, меҳр керак, янада муҳими — масъулият керак. Шу ишни қилинлар. Керак бўлса, майда қосиларни солиқ тўлашдан махсус қарор билан озод қилиб берамиз.

Ҳурматли дўстлар! Шунга айтишим керакки, танқид қилиш ёки тасаннолар айтиш ҳаманинг ҳам қўлидан келади.

Мен бугун сизларга Хоразм вилотининг келажак тараққиётини белгилайдиган махсус давлат дастурини тузишни таклиф қиламан. Вилотнинг экологик аҳолини яхшилаш, ер-сув масалаларини ҳал этиш — асло кечиктириб бўлмайдиган масала.

Керак бўлса, ҳукумат раҳбарлари, вазирлар ва мутасадди раҳбарлар шу ерга келиб ўтирсин, масалани енчин, ҳал қилсин.

Бешинчи масала — қадрлар масаласи. Хоразмда қадрлар етарли. Сизларга четдан одам олиб келиб, мансабга тайинлаш ақдан эмас. Лекин масаланинг бир тарафи борки, бу — ёш аёллани, ёш мутахассисларни, ёш раҳбарларни тарбиялаш, ўқитиш, уларни жаҳон миқёсига чиқариш.

Бу — аслида барчамизнинг вазифамиз. Хоразмдаги ёшларни ўқитиш, нафақат юртимизда, балки чет эллардаги энг нуфузли олий мактабларда ўқитишни ўз зиммамизга олишимиз даркор. Хоразмда махсус коллеж, лицей ва бошқа ўқув юртлири тизимини кенгайтириш лозим.

Мен аниқ ишонаман: гурунларлик ёки хевалик, ҳазораслилик ёки ҳонқал болалар, худо хоҳласа, Оксфорд ёки Гарвардга бориб таълим олади, дунёнинг мана мен деган олим одамлари билан бемалол бахшаладиган бўлади!

Азиз дўстларим, ватандошларим! Халқи шижоати, бунёдкор, янгилик ўз вақтида илғаб, уни ҳимоя қила оладиган мамлакатларнинг келажак бошқу бўлади. Қўшни ҳар қандай бўюклик ҳалқ дахоси, халқ қудрати, халқнинг беқўйсир иродаси билан дунёга келади. Мен ҳар доим мамлакатимиз ва халқимиз ҳақида ўйлаганимда унинг сиймосида ана шундай бунёдкорни кўраман ва фахрланаман.

Ўйлайманки, Хоразм вилоти фалолари, барча меҳнатқашлари орийатли, шижоатли, фидойи ва мард халқимизнинг ҳақиқий вақиллари йўл қўйилган ҳато ва камчиликларни тезкорлик билан бартараф этиб, 1996 йилда туб ислохотларни янада чуқурлаштириб, янги, илғор тақрибларни ўзлаштириб, мустақил Ўзбекистонимизнинг раванкига ўзингизнинг муносиб ҳиссангизни қўшишингизга қатъий ишонаман.

Сўзининг охирида сизлар — хоразмлик биродарларимиз ҳусусида яна икки оғиз сўзлашга иккоз бергайсиз.

Албатта, биз ҳаммамиз ягона миллат, ягона халқимиз. Айни замонда, Ўзбекистон шундай бир аҳойиб мамлакатки, унинг турли минтақаларидаги одамлар ўз табиатлари, феъл-атворлари билан бир-бирларидан ажралиб турадилар.

Фаргона vodiysida вилотлар аҳлини дўппидида «қаламипир» шаклига қараб ажратиш расм бўлган. Биламизки, хоразмлик ёшларлар бошларига кўпроқ чўғира-теллақ қийишни маъқул қўрадилар. Аммо гап дўппи ёки чўғирмада эмас. Гап — бизнинг бирлигимизда, иймонимизнинг бутунлигида, ғайратимиз зўрлигида, меҳнатга бўлган чексиз меҳримизда.

Хоразмининг меҳнатқаш аҳли олдинда ҳар қанча бош эгсак, таъмин қилсак арзийди. Бошқалар ҳафа бўлмасинки, мен ўзбек деҳқон деб айтганда, энг аввало, шундай ёшлар шариғида, халқ қўш заҳри кетмаган бир пайтда ернинг шўрини юваётган хоразмлик инсонларни тасаввур қиламан.

Шундай тақрибали, сабр-тоқатли, қаноатли инсонларимиз бор экан, мен қаттиқ ишонаманки, бизнинг барча ишларимиз албатта олга кетади. Биз албатта қўлдан мақсадларимизга, зўғу ниятларимизга етишамиз.

Барчангизга, азиз дўстлар, сиҳат-саломатлик, омонлик, оилавий товуллик, осийшталлик, бахт-саодат тилайман.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ МАТБУОТ ХИЗМАТИНИНГ БАЁНОТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

эмиш.

Президент Ислам Каримов Россия Президенти Борис Ельциннинг Россия парламенти куйи палатаси қарорининг асосизлиги ва ноҳақлиги тўғрисида телевидение ва матбуот орқали айтган фикрини, унинг Федерация Кенгаши ва Россия Президенти Давлат Думасининг бундай қарорини тасдиқла-маслиги ҳақидаги баёнотини қўллаб-қувватлади.

Шуни айтиш керакки, деди мамлакатимиз раҳбари, Давлат Думаси ўз қарорини барча со-биқ СССР республикалари халқларининг яна бирлашмишга умумий истаги деб кўрсатиб, ўз воқолатлари доирасидан четта чиқмади.

Президент Ислам Каримов Ўзбекистон халқининг фикрини ифодалаб, 1991 йил август воқеаларини, машъум ГКЧП аъзо-ларининг давлат тўнтарыши қи-лишга уринишларини эслатиб ўтди. Ўзбекистон ўша пайтдаёқ, яъни 19 август кунини ўз тарақ-қиёт йўли, озодликка эришиш-га қатъий аҳду паймони ҳақида, ҳар қандай ГКЧП ва уларнинг қарорлари Ўзбекистон учун ҳеч қандай аҳамиятга эга эмаслиги тўғрисида қатъий маълум қил-ган эди. Ушундаёқ Ўзбекистон-нинг ўзига ҳок тараққиёт йўли борлиги қатъий билан эълон этилган эди.

Ўзбекистон жамоатчилиги, бутун халқи бу фикрни тўла қў-лаб-қувватлаган эди. Ислам Каримов МДХ тузиш ва собиқ СССРнинг парчала-ниш тарихига қайтиб, Ўзбекис-тоннинг давлат мустақиллиги 1991 йил 31 август кунини, яъни 8 декабрдаги воқеалардан, уч мамлакат — Россия, Беларус, Украина бошлиқларининг Мус-тақил Давлатлар Ҳамдўстлиги-ни тузиш тўғрисида қарор қа-бул қилган учрашувидан тўрт ой олдин эълон қилинганини айтди.

Уч давлат бошлиғи қабул қилган Беловез битимини бе-

кор деб эълон қилиш бу битим-дан анча аввал мустақил давлат-га айлланиб, ҳамдўстлиқа ҳуқуқий жиҳатдан истиклолга эришган давлат сифатида қўшилган Ўзе-бистонга қандай дахли бор, де-ган қонуний савол туғилади.

Бу — биринчидан, деб таъкид-лади Президент Ислам Каримов, иккинчидан — Ўзбекистон Олий Кенгашининг Ўзбекистонни мус-тақил деб эълон қилиш тўғриси-даги қарори 1991 йил 29 декабр-даги умумхалқ Референдуми на-тижалари билан тасдиқланган.

Референдумда сайловчиларнинг 98,2 фоизи Ўзбекистон суверенитети ва мустақиллиги учун овоз берган.

Ҳозир ҳам барча сайловолди ўйинларининг, Россия халқини ўзига хайрихоҳ қилишга уриниш-ларнинг Ўзбекистонга, унинг хал-қиға, унинг ҳозирги қуни ва кела-жағига ҳеч қандай алоқаси йўқ.

Россия Федерацияси Давлат Думаси сўров натижаларини рўқан қилиб келтираётган 1991 йил 17 мартдаги иттифоқ рефе-рендуми нурга қолган иттифоқни кутқариш мақсадида халқларга зўрлик билан тикиштирилган эди.

Президент Каримов Ўзбекис-тон Парламентининг 1991 йил 17 март кунини мамлакатимиз сайлов-чиларнинг Ўзбекистон суверени-тетини қўллаб-қувватлаш тўғриси-даги иккинчи бюллетенда берил-ган саволага жавоби (иккинчи бюл-летен фақат Ўзбекистон ҳудуди-да қўйилган эди) собиқ СССРни сақлаб қолиш тўғрисида биринчи бюллетендаги саволага жавоби-ни мазмунини йўққа чиқаради, де-ган фикрини қўллаб-қувватлаши-ни айтди.

Кейинги пайтда интеграция тўғрисида кўп гапирилмоқда, де-ди Президент Каримов, Россия телевидениеси ва оммавий ах-борот воситалари орқали яқин вақт ичида Беларус Президент-и Лукашенко ва Россия Прези-денти Ельцин учрашиб, конфе-дерациянинг, федерациянинг ёки яна бошқа шаклда, Беларус раҳбари Лукашенко айтганидек, собиқ СССРдан мустақамроқ шаклда чуқур интеграция тўғри-

сидаги ҳужжатни имзоламоқчи бўлаётгани тўғрисидаги гаплар тарқалмоқда. Телевидение ва матбуот орқали бу шартнома-га гўё бизнинг яқин қўшила-римиз — Қозогистон билан Қирғизистон ҳам қўшилмоқчи бўлаётгани ҳақида ҳам хабар-дор бўлиб турибмиз.

Бу — Евроосий бўладими, федерация, конфедерация ёки бошқа бир иттифоқ бўладими, деди Каримов, бизнинг фикри-миз қатъий — биз давлатлар-дан, миллатлардан юқори тура-диган тузилмаларнинг барпо этиши кўзда тутувчи интегра-ция жараёналарида қатнаш-маймиз.

Ночорликдан, сиёсий ва иқ-тисодий ислохотлар натижалар-ига ишонмасликдан шундай қа-дам қўйиш мумкинлигини яхши биламиз, деди Ислам Каримов. Бироқ, бундай шартномалар МДХ доирасидаги ҳамкорлигини барбод қилиши мумкинлигини унутмаслик ҳам керак.

Ўзбекистон ўз мустақиллигидан ҳеч қачон воз кечмайди, деди Каримов қатъий билан, биз тенглар қа-торида тенг бўлишим, барча мамлакатлар билан муносабат-ларимизни ўзаро фойдали ва тенг ҳуқуқли асосда қуришим, Россияни гуллаб-яшнаган де-мократик мамлакат сифатида қуришимни истаймиз.

Бизнинг ўтказилаётган иқти-содий, сиёсий, ижтимоий исло-хотлар йўлида, жаҳон ҳамжамия-тига қўшилиш йўлида муваффа-қиятларга эришишимизга ишон-чимиз қомил. Тарих қилдирати-ни орқага қайтариб бўлмайди. Халқимиз ўз озодлигини муқад-дас деб билади.

Биз ҳеч қачон орқага қайт-маймиз, деди пировардида Ис-лом Каримов, бизнинг йўлимиз тўғри, бу йўл мустақиллик йў-лидир, демократик ҳуқуқий дав-лат ва фуқаролар жаҳиятини барпо этиш йўлидир, миллати ва диний эътиқодидан қатъий назар, Ўзбекистоннинг барча фуқаролари учун муносиб тур-муш ва меҳнат шароити яратиш йўлидир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ИШ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика аҳолисини ижтимоий муҳофаза қилиш-ни таъминлаш мақсадида:

1. 1996 йил 1 апрелдан бошлаб Ўзбекистон Респу-бликасининг ҳудудида: иш ҳақининг энг оз миқ-дори — ойига 400 сўм; меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори — ойига 900 сўм;

фуқароларнинг солиққа тортилмайдиган даромади энг оз миқдори — ойига 550 сўм;

ягона тариф сеткаси бўйича бошланғич (нулинчи) разряднинг энг оз миқдори — ойига 550 сўм миқдори-

да белгилансин.

2. 1996 йилнинг 1 апрели-дан бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, барча турдаги пен-сиялар, олий ўқув юртлири та-лалари, ўрта махсус ва ҳу-нар-техника билим юртлири ўқувчилари стипендияларининг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,4 баравар оширилсин.

3. 1996 йил 1 апрелдан қуйидагилар белгилаб қўйил-син:

— болалигидан ногиронлар учун нафақалар миқдори ойи-га 900 сўм;

— зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ва меҳнатга

қобилиятсиз фуқаролар учун нафақалар миқдори ойига 550 сўм.

4. Иш ҳақиға устама ва қў-шимча ҳақларнинг барча тур-лари, шунингдек, болали ои-лаларга нафақалар ҳамда энг оз иш ҳақиға нисбатан бел-гиланган бошқа тўловлар уш-бу фармонда кўрсатилган энг оз иш ҳақи миқдори асосида 1996 йил 1 апрелдан бош-лаб амалга оширилади.

5. Ўзбекистон Республика-си Ижтимоий таъминот вазир-лиги, Меҳнат вазирлиги, бод-жетдан пул билан таъминла-надиган вазирликлор, идора-лар, Қорақалпоғистон Респу-

бликаси Вазирлар Кенгаши, вилотлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, ташкилотлар ва муассасалар маъзур фар-мон қоидаларига асосланиб ҳамда 1996 йил 1 апрелдан қўриқ этиладиган меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сетка-сининг ҳисобга олган ҳолда пенсиялар, нафақалар, сти-пендияларнинг ва ходимлар мансаб маошларининг миқ-дорлари ўз вақтида қайта ҳи-соблаб чиқилишини таъмин-ласинлар.

6. Бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар, нафа-қалар ва стипендиялар миқ-

дорини ошириш билан боғлиқ ҳаражатлар республика дав-лат бюджети ва ижтимоий су-гурта фонди ҳисобидан қоп-лансин.

7. Ҳужалик ҳисобидаги қор-хоналар ва ташкилотлар иш ҳақини ишлаб чиқариш сама-радорлигини ошириш ва меҳ-нат ҳаражатларини пайсати-риш ҳисобидан меҳнат ҳақи фонди доирасида оширсин-лар ва бундан маъзур фар-мон билан белгиланган энг оз

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1996 йил 18 март.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯГОНА ТАРИФ СЕТКАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Иқтисодий ислохотларни чу-қурлаштириш шароитларида иш ҳақининг рағбатлантирувчи аҳа-миятини ошириш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг меҳнатнинг мураккаб-лигига ва ходимларнинг малака-сига боғлиқлигини кўчатириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси тасдиқлан-син. Бошланғич разряднинг 550 сўм миқдоридagi тариф сеткаси ягона тариф сеткасига асос қи-либ олинсин.

2. Қўшимча ҳақ ва устамалар-нинг амалдаги тизими, шунинг-дек, ходимлар иш ҳақиға қўши-

ладиган район коэффицентлари сақлаб қолинсин.

3. Белгилаб қўйилсинки, меҳнат-га ҳақ тўлашнинг ягона тариф сет-касини қўллаш бюджетдан маблаг билан таъминланадиган барча муассасалар ва ташкилотлар учун мажбурийдир.

Ходимларнинг тариф-малака разрядларини меҳнатга ҳақ тўла-шнинг ягона тариф сеткаси асосида белгилаш ўз молиявий фаолияти-ни ҳужалик ҳисоби асосида амалга оширувчи барча давлат ва давлат-акционерлик қорхоналари ва таш-килотлари учун мажбурий ҳисоб-ласин.

Мулкчиликнинг башқа шакллари-

даги қорхоналар, ташкилотлар ва муассасаларга ходимларнинг тари-ф-малака разрядларини ягона тариф сеткаси асосида белгилаш тасвиф этилсин.

4. Вазирликлар, идоралар, кор-порациялар, уюмлар, бирлашма-лар, меҳнат вазирлиги билан ке-лишган ҳолда, бюджетдан маблаг билан таъминланадиган муассаса-лар ва ташкилотлар ва Ўзбекис-тон Республикаси Молия вазирли-ги билан ҳам келишган ҳолда икки ҳафта муддатда рақбар ходимлар, мутахассислар ва хизматчиларни-нг амалдаги тарифификация тизими-ни қайта қуриб чиқсинлар ҳамда уни меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона

тариф сеткаси талабларига муво-фиқлаштирсинлар.

Ўзбекистон Республикаси Меҳ-нат вазирлиги, Молия вазирлиги бир ҳафта муддатда давлат ҳоки-мийати ва бошқарув органлари, суд органлари ва нотариал идоралар ходимларининг амалдаги тарифи-кация тизимини қайта қуриб чи-қсинлар ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси талабларига мувофиқ янги тариф сеткасини тас-диқлаш учун Вазирлар Маҳкамаси-га киритсинлар.

5. Меҳнат вазирлигига Молия вазирлиги билан келишган ҳолда тариф-малака маълумотномлари-да ўз ақсини тоғаман ишлар ва

касблар (лавозимлар)ни ягона тари-ф сеткасининг тегишли касблар (лавозимлар) разрядларига, тенг-лаштириш ҳуқуқи берилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги, маҳаллий ҳоки-мийати ва бошқарув органлари бю-джет ташкилотлари ходимлари меҳ-натга ҳақ тўлаш шартларининг ягона тариф сеткасига мувофиқли-гига риоя этилиши устидан назор-атни амалга оширсинлар.

7. Ўзбекистон Республикаси Меҳ-нат вазирлиги ун кун муддатда меҳ-

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1996 йил 18 март.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «ИШ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ «МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯГОНА ТАРИФ СЕТКАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИГА ШАРҲ

Одамларнинг фаровонлигини ошириш, аҳолини ишончи иж-тимоий ҳимоя қилишнинг таъмин-лаш масалаларини давлатимиз бошлиғи ва ҳукуматининг доимий эътиборида бўлиб келмоқда. Ўзе-бекистон Республикаси Прези-дентининг маъзур Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг қаро-ри бунинг далилидир.

Президент Фармони билан 1996 йил 1 апрелдан бошлаб энг кам иш ҳақи миқдори 250 сўм-дан 400 сўмгача оширилмоқда, бунда бюджет муассасалари ва ташкилотларининг ходимлари иш ҳақини ўртача 1,4 баравар оши-риш белгиланмоқда.

Шунингдек, барча турдаги пенсиялар, олий ўқув юртлири талабалари, техникумлар ва ҳу-нар-техника билим юртлири ўқ

НАВРЎЗ айёми эди. Жамила ошга утмоқчи бўлиб турганида, эшик кўнгириги устима-уст эжиринглади. Сабзи турганини тўхтатиб, шоша-пиша бориб, эшикни очди. Қараса, қизи Фариди, бир қўлида бола, бир қўлида катта жомаси. Ҳайратда турган онасиза қараб турди-ю, хўрлиги келиб, бирдан йиғлаб юборди.

— Вой шўрим, ха, нима бўлди ўзи, қани уйга кир, нима гап, тинчликми?..

Фарида сумкасини бир чеккага ташлаб, қизалогининг ҳарҳашасига қарамай, силтаб диванга ўтказиб қўйди ва бир фожиа юз бергандек яна баттарок хўн-хўн йиғлайверди. Қизининг бу аянчли ҳолатидан Жамила ошнинг ранги докдек оқариб кетди, бирор бахт-сизлик рўй бердими, деб. Бола-болагини қилади-да, шу вақт Дилдора дивандан тушиб, судралиб бориб, буфетнинг очик қолган пастки эшигидан румкани оламан деб ерга тушириб юборди. Фарида «хай-хай»лаганча, жажл устида қизига бир тарсаки урди-ю, силтаб олиб келиб, зарда билан яна диванга ташлади. Шу баҳонада Фариданинг йиғиси тўхтаб, ўртага жимлик чўкди. Жамила эса қизига «Нима гап ўзи» дегандек тикилиб турарди.

— Жуворнамак эрим уйдан ҳайдаб юборди, — деди Фарида лаблари титраб. — Вой улмасам, нега ҳайдайди?! — таажжубланди она.

Фарида даструмолчасини олиб, юз-кўзларини артган бўлди, кейин яна бидирлай кетди:

— Кеча кечқурун овқатни тайёрлаб қўйиб, Дилдорани ухлатгани кириб кетсам, Қудрат акам келиб, эшикнинг кўнгиригини босган эканлар, хонада телевизор қўйилгил қолган эди, эшитмай қўлибман. Ҳаммаси шундан бошланди. Қайнонам ҳовлида эканлар, эшикни ўзлари очибдилар. Ҳаммасига сабаб ўша жодугар. Мендан қасдини олди. Йиғиб юрган экан, «эрталаб ўнгаласан, телевизорни тасомилмай ётмайси...». «Вой айланай, телевизорни ўлгурни қўйиб, ўзи қўшинингига чиқиб кетган. Хотининг бевафо, ўлгудек шалтоқ», деб кейин йўқ ердаси гапларни санаб солди.

Фарида оғзи қуриб, бир оз тамшинлаб турди-да, кейин онасига юзланиб:

— Ўлар бўлсам ўлиб бўл-

ларга йўлиқиб қолдик. Мана, ўз уйинг, ўтиравер. Қурасан хали, охири қилган ишларига пушаймон бўлишадди. Эринг билан яхшимисан ўзинг? — сўради қўқисдан Жамила.

— Ха, нимаиди! — деди Фарида таажжубландай.

Жамила опа синовчан кўзлари билан қизига қараб қўйди.

— Яхшиман, хўш, нима бўпти? — сўради яна гўё онасининг шубҳасидан ҳавотирлангандай.

Эринг яхши кўрса бўпти-ю, Локим, сенга маслаҳатим шуки, эрингга қаттиқ тур, жиювининг қўлингдан бериб қўйма.

Жамила опа шундай деди-

— Нима индамайсан?

— Қизи қўзига ёш олиб, тескари қараб турди. Содиқжоннинг бир нарсани сезгандек ранги ўчди.

— Жамилаҳон, балки қизингиз учун сиз жавоб берарсиз? Жамилаҳон ўнғайсизланиб ерга қаради, ўзини эшитмаганга олиб, ў ёқ-ёқларни арта бошлади.

— Мендан ниманидир яширмасанлар, — деди жажли қиз Содиқжон ака.

— Ха, Фаридагизни уйида майда-чуйда гап ўтибди.

— «Майда-чуйда» кетди гапми? Бу қанақаси?

— Қайнонаси билан яна уришди...

— Хали шундайми?! — қизига қаттиқ тикилиб Содиқжон, — Яна жанжал қилгансан, кейин аразлаб, индамай болангни кўтариб келавергансан, тўғрими? Эрта-индан Наврўз. Байрамга совғангми бу?

— Нима қилай, ҳайдаб юб-ришдику, ахир... — Фарида йиғлади.

— Ким ҳайдади сени!

— Шу ҳам гап бўлди, бу енгилтаклик! Қани болангни олиб, ҳозирок уйингга жўна! — деди Содиқжон қизига тик қараб.

— Қаҳрингиз жуда қаттиқда, шу вақтда қайга боради, нима деб боради, шўрлик? — деди Жамилаҳон йиғламсираб.

— Ана гап қайда! Ҳаммасини бузётган сен, ха, сен! Тунов кучи ҳам айвонда ўтириб олиб, қизингга роса гап

уққандинг, ҳаммасини эшитдим. Ҳа, айб сенда, Фаридада қўшилиб, қудангни роса ёмонладинг!

Содиқ ака кўкрагини ушлаб, ў ёқ-ёқка юра бошлади. Фарида бўлса, изтиробдан эзиларди.

— Қани олдимга туш, ўзим бирга олиб бораман, — деди бирдан Содиқжон.

— Вой улмасам, нега сиз борар экансиз, уят бўлмайди?

— Қизингни уйдан аразлаб келиши уят эмас-у, менинг боришим уятми?

Жамилаҳон гапириш учун оғиз жуфтлаган эди, гапиртирмади:

— Бўлди, гап битта, мен ўзим бораман, қизингни ноҳўя ҳаракатлари, одобсизлиги учун бошимни эгиб бораман, уэр сўрайман...

Она-бола жим бўлиб қолишди.

Содиқжон асаби бузилиб, яна хонада ў ёқ-ёқка юра бошлади. Ў ўзи-ўзича уйлари:

«Қизиқ, нега ахир қайнона билан келин, қачон қараса ит-мушук, сира чиқишмайди. Агар келинлар қайнонасига ўз онасидек, қайнона келиннга ўз қизидек ҳурмат билан муносабатда бўлса, нима қиларкин? Қанчадан-қанча оилалар сақланиб қолган бўлар эди-ку! Хар икки томон ҳам меҳрга, иззат-икромга муҳтож. Бир оғиз ширин сўз: «Қизгинам», «Ойжон» деган билан бирор жойи қамайиб қоладими буларнинг? Ҳа, қарс икки кўлдан чиқади. Буни тушунмаган оилада нотинчлик, кўнгилсизликлар юз бераверади. Ипириски гаплар ширин, тотув ҳаётга қуядек ёпишади».

— Қани, нима қилиб турибсан, жўна уйингга, — деди яна қатъийлик билан. — Жўна!..

Фарида жажл билан боласини етаклаганча чиқиб кетди. Она бўлса йиғлайди. Содиқжон безовта. Нима қилсин, жондан суяган қизи, жигарининг бир пораси, унинг жойидан тиниши, бахтиёр ҳаёт кечиршини истайди. Онаси йиғлайди-ю, аммо, отасининг қалби ёнмоқда, билдирмайди. Шу топда қизининг боласини етаклаб чиқиб кетиши отасига нақадар оғир ботди. Содиқжон уйлаб турди-да, қиймларини қийиб, қизининг ортидан чиқиб кетди. Ош дамлалганча қолди...

— Жамилаҳон, балки қизингиз учун сиз жавоб берарсиз? Жамилаҳон ўнғайсизланиб ерга қаради, ўзини эшитмаганга олиб, ў ёқ-ёқларни арта бошлади.

— Мендан ниманидир яширмасанлар, — деди жажли қиз Содиқжон ака.

— Ха, Фаридагизни уйида майда-чуйда гап ўтибди.

— «Майда-чуйда» кетди гапми? Бу қанақаси?

— Қайнонаси билан яна уришди...

— Хали шундайми?! — қизига қаттиқ тикилиб Содиқжон, — Яна жанжал қилгансан, кейин аразлаб, индамай болангни кўтариб келавергансан, тўғрими? Эрта-индан Наврўз. Байрамга совғангми бу?

— Нима қилай, ҳайдаб юб-ришдику, ахир... — Фарида йиғлади.

— Ким ҳайдади сени!

— Шу ҳам гап бўлди, бу енгилтаклик! Қани болангни олиб, ҳозирок уйингга жўна! — деди Содиқжон қизига тик қараб.

— Қаҳрингиз жуда қаттиқда, шу вақтда қайга боради, нима деб боради, шўрлик? — деди Жамилаҳон йиғламсираб.

— Ана гап қайда! Ҳаммасини бузётган сен, ха, сен! Тунов кучи ҳам айвонда ўтириб олиб, қизингга роса гап

уққандинг, ҳаммасини эшитдим. Ҳа, айб сенда, Фаридада қўшилиб, қудангни роса ёмонладинг!

Содиқ ака кўкрагини ушлаб, ў ёқ-ёқка юра бошлади. Фарида бўлса, изтиробдан эзиларди.

— Қани олдимга туш, ўзим бирга олиб бораман, — деди бирдан Содиқжон.

— Вой улмасам, нега сиз борар экансиз, уят бўлмайди?

— Қизингни уйдан аразлаб келиши уят эмас-у, менинг боришим уятми?

Жамилаҳон гапириш учун оғиз жуфтлаган эди, гапиртирмади:

— Бўлди, гап битта, мен ўзим бораман, қизингни ноҳўя ҳаракатлари, одобсизлиги учун бошимни эгиб бораман, уэр сўрайман...

Она-бола жим бўлиб қолишди.

Содиқжон асаби бузилиб, яна хонада ў ёқ-ёқка юра бошлади. Ў ўзи-ўзича уйлари:

«Қизиқ, нега ахир қайнона билан келин, қачон қараса ит-мушук, сира чиқишмайди. Агар келинлар қайнонасига ўз онасидек, қайнона келиннга ўз қизидек ҳурмат билан муносабатда бўлса, нима қиларкин? Қанчадан-қанча оилалар сақланиб қолган бўлар эди-ку! Хар икки томон ҳам меҳрга, иззат-икромга муҳтож. Бир оғиз ширин сўз: «Қизгинам», «Ойжон» деган билан бирор жойи қамайиб қоладими буларнинг? Ҳа, қарс икки кўлдан чиқади. Буни тушунмаган оилада нотинчлик, кўнгилсизликлар юз бераверади. Ипириски гаплар ширин, тотув ҳаётга қуядек ёпишади».

— Қани, нима қилиб турибсан, жўна уйингга, — деди яна қатъийлик билан. — Жўна!..

Фарида жажл билан боласини етаклаганча чиқиб кетди. Она бўлса йиғлайди. Содиқжон безовта. Нима қилсин, жондан суяган қизи, жигарининг бир пораси, унинг жойидан тиниши, бахтиёр ҳаёт кечиршини истайди. Онаси йиғлайди-ю, аммо, отасининг қалби ёнмоқда, билдирмайди. Шу топда қизининг боласини етаклаб чиқиб кетиши отасига нақадар оғир ботди. Содиқжон уйлаб турди-да, қиймларини қийиб, қизининг ортидан чиқиб кетди. Ош дамлалганча қолди...

— Жамилаҳон, балки қизингиз учун сиз жавоб берарсиз? Жамилаҳон ўнғайсизланиб ерга қаради, ўзини эшитмаганга олиб, ў ёқ-ёқларни арта бошлади.

— Мендан ниманидир яширмасанлар, — деди жажли қиз Содиқжон ака.

— Ха, Фаридагизни уйида майда-чуйда гап ўтибди.

— «Майда-чуйда» кетди гапми? Бу қанақаси?

— Қайнонаси билан яна уришди...

— Хали шундайми?! — қизига қаттиқ тикилиб Содиқжон, — Яна жанжал қилгансан, кейин аразлаб, индамай болангни кўтариб келавергансан, тўғрими? Эрта-индан Наврўз. Байрамга совғангми бу?

— Нима қилай, ҳайдаб юб-ришдику, ахир... — Фарида йиғлади.

— Ким ҳайдади сени!

— Шу ҳам гап бўлди, бу енгилтаклик! Қани болангни олиб, ҳозирок уйингга жўна! — деди Содиқжон қизига тик қараб.

— Қаҳрингиз жуда қаттиқда, шу вақтда қайга боради, нима деб боради, шўрлик? — деди Жамилаҳон йиғламсираб.

— Ана гап қайда! Ҳаммасини бузётган сен, ха, сен! Тунов кучи ҳам айвонда ўтириб олиб, қизингга роса гап

уққандинг, ҳаммасини эшитдим. Ҳа, айб сенда, Фаридада қўшилиб, қудангни роса ёмонладинг!

Содиқ ака кўкрагини ушлаб, ў ёқ-ёқка юра бошлади. Фарида бўлса, изтиробдан эзиларди.

— Қани олдимга туш, ўзим бирга олиб бораман, — деди бирдан Содиқжон.

— Вой улмасам, нега сиз борар экансиз, уят бўлмайди?

— Қизингни уйдан аразлаб келиши уят эмас-у, менинг боришим уятми?

Жамилаҳон гапириш учун оғиз жуфтлаган эди, гапиртирмади:

— Бўлди, гап битта, мен ўзим бораман, қизингни ноҳўя ҳаракатлари, одобсизлиги учун бошимни эгиб бораман, уэр сўрайман...

Она-бола жим бўлиб қолишди.

Содиқжон асаби бузилиб, яна хонада ў ёқ-ёқка юра бошлади. Ў ўзи-ўзича уйлари:

«Қизиқ, нега ахир қайнона билан келин, қачон қараса ит-мушук, сира чиқишмайди. Агар келинлар қайнонасига ўз онасидек, қайнона келиннга ўз қизидек ҳурмат билан муносабатда бўлса, нима қиларкин? Қанчадан-қанча оилалар сақланиб қолган бўлар эди-ку! Хар икки томон ҳам меҳрга, иззат-икромга муҳтож. Бир оғиз ширин сўз: «Қизгинам», «Ойжон» деган билан бирор жойи қамайиб қоладими буларнинг? Ҳа, қарс икки кўлдан чиқади. Буни тушунмаган оилада нотинчлик, кўнгилсизликлар юз бераверади. Ипириски гаплар ширин, тотув ҳаётга қуядек ёпишади».

— Қани, нима қилиб турибсан, жўна уйингга, — деди яна қатъийлик билан. — Жўна!..

Фарида жажл билан боласини етаклаганча чиқиб кетди. Она бўлса йиғлайди. Содиқжон безовта. Нима қилсин, жондан суяган қизи, жигарининг бир пораси, унинг жойидан тиниши, бахтиёр ҳаёт кечиршини истайди. Онаси йиғлайди-ю, аммо, отасининг қалби ёнмоқда, билдирмайди. Шу топда қизининг боласини етаклаб чиқиб кетиши отасига нақадар оғир ботди. Содиқжон уйлаб турди-да, қиймларини қийиб, қизининг ортидан чиқиб кетди. Ош дамлалганча қолди...

— Жамилаҳон, балки қизингиз учун сиз жавоб берарсиз? Жамилаҳон ўнғайсизланиб ерга қаради, ўзини эшитмаганга олиб, ў ёқ-ёқларни арта бошлади.

— Мендан ниманидир яширмасанлар, — деди жажли қиз Содиқжон ака.

— Ха, Фаридагизни уйида майда-чуйда гап ўтибди.

— «Майда-чуйда» кетди гапми? Бу қанақаси?

— Қайнонаси билан яна уришди...

— Хали шундайми?! — қизига қаттиқ тикилиб Содиқжон, — Яна жанжал қилгансан, кейин аразлаб, индамай болангни кўтариб келавергансан, тўғрими? Эрта-индан Наврўз. Байрамга совғангми бу?

— Нима қилай, ҳайдаб юб-ришдику, ахир... — Фарида йиғлади.

— Ким ҳайдади сени!

— Шу ҳам гап бўлди, бу енгилтаклик! Қани болангни олиб, ҳозирок уйингга жўна! — деди Содиқжон қизига тик қараб.

— Қаҳрингиз жуда қаттиқда, шу вақтда қайга боради, нима деб боради, шўрлик? — деди Жамилаҳон йиғламсираб.

— Ана гап қайда! Ҳаммасини бузётган сен, ха, сен! Тунов кучи ҳам айвонда ўтириб олиб, қизингга роса гап

уққандинг, ҳаммасини эшитдим. Ҳа, айб сенда, Фаридада қўшилиб, қудангни роса ёмонладинг!

Содиқ ака кўкрагини ушлаб, ў ёқ-ёқка юра бошлади. Фарида бўлса, изтиробдан эзиларди.

— Қани олдимга туш, ўзим бирга олиб бораман, — деди бирдан Содиқжон.

— Вой улмасам, нега сиз борар экансиз, уят бўлмайди?

— Қизингни уйдан аразлаб келиши уят эмас-у, менинг боришим уятми?

Жамилаҳон гапириш учун оғиз жуфтлаган эди, гапиртирмади:

— Бўлди, гап битта, мен ўзим бораман, қизингни ноҳўя ҳаракатлари, одобсизлиги учун бошимни эгиб бораман, уэр сўрайман...

Она-бола жим бўлиб қолишди.

Содиқжон асаби бузилиб, яна хонада ў ёқ-ёқка юра бошлади. Ў ўзи-ўзича уйлари:

«Қизиқ, нега ахир қайнона билан келин, қачон қараса ит-мушук, сира чиқишмайди. Агар келинлар қайнонасига ўз онасидек, қайнона келиннга ўз қизидек ҳурмат билан муносабатда бўлса, нима қиларкин? Қанчадан-қанча оилалар сақланиб қолган бўлар эди-ку! Хар икки томон ҳам меҳрга, иззат-икромга муҳтож. Бир оғиз ширин сўз: «Қизгинам», «Ойжон» деган билан бирор жойи қамайиб қоладими буларнинг? Ҳа, қарс икки кўлдан чиқади. Буни тушунмаган оилада нотинчлик, кўнгилсизликлар юз бераверади. Ипириски гаплар ширин, тотув ҳаётга қуядек ёпишади».

— Қани, нима қилиб турибсан, жўна уйингга, — деди яна қатъийлик билан. — Жўна!..

Фарида жажл билан боласини етаклаганча чиқиб кетди. Она бўлса йиғлайди. Содиқжон безовта. Нима қилсин, жондан суяган қизи, жигарининг бир пораси, унинг жойидан тиниши, бахтиёр ҳаёт кечиршини истайди. Онаси йиғлайди-ю, аммо, отасининг қалби ёнмоқда, билдирмайди. Шу топда қизининг боласини етаклаб чиқиб кетиши отасига нақадар оғир ботди. Содиқжон уйлаб турди-да, қиймларини қийиб, қизининг ортидан чиқиб кетди. Ош дамлалганча қолди...

— Жамилаҳон, балки қизингиз учун сиз жавоб берарсиз? Жамилаҳон ўнғайсизланиб ерга қаради, ўзини эшитмаганга олиб, ў ёқ-ёқларни арта бошлади.

— Мендан ниманидир яширмасанлар, — деди жажли қиз Содиқжон ака.

— Ха, Фаридагизни уйида майда-чуйда гап ўтибди.

— «Майда-чуйда» кетди гапми? Бу қанақаси?

— Қайнонаси билан яна уришди...

— Хали шундайми?! — қизига қаттиқ тикилиб Содиқжон, — Яна жанжал қилгансан, кейин аразлаб, индамай болангни кўтариб келавергансан, тўғрими? Эрта-индан Наврўз. Байрамга совғангми бу?

— Нима қилай, ҳайдаб юб-ришдику, ахир... — Фарида йиғлади.

— Ким ҳайдади сени!

— Шу ҳам гап бўлди, бу енгилтаклик! Қани болангни олиб, ҳозирок уйингга жўна! — деди Содиқжон қизига тик қараб.

— Қаҳрингиз жуда қаттиқда, шу вақтда қайга боради, нима деб боради, шўрлик? — деди Жамилаҳон йиғламсираб.

— Ана гап қайда! Ҳаммасини бузётган сен, ха, сен! Тунов кучи ҳам айвонда ўтириб олиб, қизингга роса гап

уққандинг, ҳаммасини эшитдим. Ҳа, айб сенда, Фаридада қўшилиб, қудангни роса ёмонладинг!

Содиқ ака кўкрагини ушлаб, ў ёқ-ёқка юра бошлади. Фарида бўлса, изтиробдан эзиларди.

— Қани олдимга туш, ўзим бирга олиб бораман, — деди бирдан Содиқжон.

— Вой улмасам, нега сиз борар экансиз, уят бўлмайди?

— Қизингни уйдан аразлаб келиши уят эмас-у, менинг боришим уятми?

Жамилаҳон гапириш учун оғиз жуфтлаган эди, гапиртирмади:

— Бўлди, гап битта, мен ўзим бораман, қизингни ноҳўя ҳаракатлари, одобсизлиги учун бошимни эгиб бораман, уэр сўрайман...

Она-бола жим бўлиб қолишди.

Содиқжон асаби бузилиб, яна хонада ў ёқ-ёқка юра бошлади. Ў ўзи-ўзича уйлари:

«Қизиқ, нега ахир қайнона билан келин, қачон қараса ит-мушук, сира чиқишмайди. Агар келинлар қайнонасига ўз онасидек, қайнона келиннга ўз қизидек ҳурмат билан муносабатда бўлса, нима қиларкин? Қанчадан-қанча оилалар сақланиб қолган бўлар эди-ку! Хар икки томон ҳам меҳрга, иззат-икромга муҳтож. Бир оғиз ширин сўз: «Қизгинам», «Ойжон» деган билан бирор жойи қамайиб қоладими буларнинг? Ҳа, қарс икки кўлдан чиқади. Буни тушунмаган оилада нотинчлик, кўнгилсизликлар юз бераверади. Ипириски гаплар ширин, тотув ҳаётга қуядек ёпишади».

— Қани, нима қилиб турибсан, жўна уйингга, — деди яна қатъийлик билан. — Жўна!..

Фарида жажл билан боласини етаклаганча чиқиб кетди. Она бўлса йиғлайди. Содиқжон безовта. Нима қилсин, жондан суяган қизи, жигарининг бир пораси, унинг жойидан тиниши, бахтиёр ҳаёт кечиршини истайди. Онаси йиғлайди-ю, аммо, отасининг қалби ёнмоқда, билдирмайди. Шу топда қизининг боласини етаклаб чиқиб кетиши отасига нақадар оғир ботди. Содиқжон уйлаб турди-да, қиймларини қийиб, қизининг ортидан чиқиб кетди. Ош дамлалганча қолди...

— Жамилаҳон, балки қизингиз учун сиз жавоб берарсиз? Жамилаҳон ўнғайсизланиб ерга қаради, ўзини эшитмаганга олиб, ў ёқ-ёқларни арта бошлади.

— Мендан ниманидир яширмасанлар, — деди жажли қиз Содиқжон ака.

— Ха, Фаридагизни уйида майда-чуйда гап ўтибди.

— «Майда-чуйда» кетди гапми? Бу қанақаси